

PADOMES IETEIKUMS**(2018. gada 13. jūlijs)****par Nīderlandes 2018. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Nīderlandes 2018. gada stabilitātes programmu**

(2018/C 320/18)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu ⁽¹⁾ un jo īpaši tās 5. panta 2. punktu,Ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību ⁽²⁾ un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu.

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

- (1) Komisija 2017. gada 22. novembrī pieņēma gada izaugsmes pētījumu, tādējādi uzsākot 2018. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgadu. Tajā pienācīgi ņēma vērā Eiropas sociālo tiesību pilāru, ko Eiropas Parlaments, Padome un Komisija pasludināja 2017. gada 17. novembrī. Gada izaugsmes pētījumā iekļautās prioritātes Eiropadome apstiprināja 2018. gada 22. martā. Komisija 2017. gada 22. novembrī uz Regulas (ES) Nr. 1176/2011 pamata arī pieņēma brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā Nīderlande bija minēta to dalībvalstu vidū, par kurām tiks izstrādāts padziļināts pārskats. Tajā pašā dienā Komisija pieņēma arī ieteikumu "Padomes ieteikums par eurozonas ekonomikas politiku", kuru Eiropadome apstiprināja 2018. gada 22. martā. Padome ieteikumu par eurozonas ekonomikas politiku ⁽³⁾ ("eurozonai adresētais ieteikums") pieņēma 2018. gada 14. maijā.
- (2) Ņemot vērā to, ka Nīderlande ir dalībvalsts, kuras valūta ir euro, un ka ekonomiskajā un monetārajā savienībā ekonomikas ir savstarpēji cieši saistītas, Nīderlandei būtu jānodrošina, ka tiek pilnībā un laikus īstenots eurozonai adresētais ieteikums, kurš atspoguļots turpmāk sniegtajā 1. un 2. ieteikumā.
- (3) 2018. gada ziņojums par Nīderlandi tika publicēts 2018. gada 7. martā. Tajā tika izvērtēts, kā Nīderlande īstenojusi tai adresētos ieteikumus, ko Padome pieņēma 2017. gada 11. jūlijā ⁽⁴⁾, turpmākie pasākumi, kas veikti pēc tai adresētajiem ieteikumiem, kuri pieņemti iepriekšējos gados, un Nīderlandes progress virzībā uz stratēģijas "Eiropa 2020" valsts mērķu sasniegšanu. Tajā bija ietverts arī padziļināts pārskats, kurš veikts saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 5. pantu un kura rezultāti arī tika publicēti 2018. gada 7. martā. No Komisijas veiktās analīzes tika secināts, ka Nīderlandē pastāv makroekonomikas nelīdzsvarotība. Konkrēti, Nīderlandē ir eurozonas dalībvalstu vidū lielākais tekošā konta pārpalikuma trīs gadu vidējais rādītājs attiecībā pret IKP. Šis pārpalikums norāda uz to, ka resursu sadalījums ir neoptimāls un būtu iespējams panākt lielāku izaugsmi un labklājību. Privatā sektora parādu līmenis ir augsts; tas jo īpaši attiecas uz mājstaimniecību hipotekārajiem kredītiem un starptautisko uzņēmumu parādiem. Mājstaimniecību lielie parādi palielina to neaizsargātību pret finanšu satricinājumiem.

⁽¹⁾ OVL 209, 2.8.1997., 1. lpp.⁽²⁾ OVL 306, 23.11.2011., 25. lpp.⁽³⁾ OVC 179, 25.5.2018., 1. lpp.⁽⁴⁾ OVC 261, 9.8.2017., 1. lpp.

- (4) Nīderlande savu 2018. gada valsts reformu programmu iesniedza 2018. gada 30. aprīlī un 2018. gada stabilitātes programmu – 2018. gada 26. aprīlī. Lai ņemtu vērā abu programmu savstarpējo saistību, tās izvērtētas vienlaikus.
- (5) Attiecīgie šai valstij adresētie ieteikumi ir ņemti vērā, plānojot Eiropas strukturālos un investīciju fondus (“ESI fondi”) 2014.–2020. gada plānošanas periodam. Kā paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1303/2013⁽¹⁾ 23. pantā, Komisija var pieprasīt dalībvalstij pārskatīt tās partnerības nolīgumu un attiecīgās programmas un ierosināt grozījumus, ja tas vajadzīgs, lai palīdzētu īstenot attiecīgos Padomes ieteikumus. Sīkāku informāciju par to, kā tā izmantotu minēto noteikumu, Komisija ir sniegusi norādēs par to, kā piemērojami pasākumi, kuri saista ESI fondu efektivitāti ar pareizu ekonomikas pārvaldību.
- (6) Nīderlande šobrīd ir Stabilitātes un izaugsmes pakta preventīvajā daļā. Valdība savā 2018. gada stabilitātes programmā plāno samazināt vispārējās valdības budžeta pārpalikumu no 1,1 % no IKP 2017. gadā līdz 0,3 % no IKP 2021. gadā. Vidēja termiņa budžeta mērķis – strukturālais deficīts 0,5 % apmērā no IKP – joprojām tiek sasniegts visā programmas periodā. Saskaņā ar 2018. gada stabilitātes programmu sagaidāms, ka valsts parāda attiecība pret IKP samazināsies līdz 44,0 % no IKP 2021. gadā. Minēto budžeta prognožu pamatā esošais makroekonomikas scenārijs ir ticams. Pamatojoties uz Komisijas 2018. gada pavasara prognozi, sagaidāms, ka strukturālā bilance no pārpalikuma 0,5 % apmērā no IKP 2017. gadā kļūs par deficītu 0,1 % apmērā no IKP 2018. gadā un 0,3 % apmērā no IKP 2019. gadā, kas pārsniedz vidēja termiņa budžeta mērķi. Tiek prognozēts, ka vispārējās valdības parāds turpinās stabili samazināties un būs mazāks par Līgumā noteikto atsauces vērtību. Kopumā Padome uzskata, ka ir paredzams, ka Nīderlande 2018. un 2019. gadā ievēros Stabilitātes un izaugsmes pakta noteikumus. Tomēr vienlaikus ir iespējams, nepārkāpjot vidēja termiņa mērķi, izmantot fiskālo un strukturālo politiku, lai palielinātu publiskās un privātās investīcijas pētniecībā, izstrādē un inovācijā.
- (7) Nīderlandē ir efektīva pētniecības un izstrādes nozare, un valsts kvalitatīvā izglītības sistēma un zinātniskā bāze rada stabilu pamatu inovācijas un izaugsmes potenciāla sekmēšanai ar izglītības un pētniecības un izstrādes darbībām. Ir paziņots par ievērojamām papildu investīcijām, kas varētu palīdzēt stabilizēt publiskās un privātās pētniecības un izstrādes intensitāti. Patlaban joprojām nav skaidrs, vai Nīderlande sasniegs savus stratēģijas “Eiropa 2020” mērķus, jo īpaši attiecībā uz investīcijām pētniecībā un izstrādē un atjaunojamajos energoresursos.
- (8) Vienu no galvenajām problēmām māsasaimniecību lielo parādsaistību novēršanā sagādā mājokļu tirgus, kurā mājokļu finansēšanas un sektorālo ietaupījumu modeļus ietekmē gadu desmitu gaitā akumulējušies neelastība un kropļojoši stimuli. Kopš 2012. gada ir veikta virkne pasākumu, kas daļēji risina šo problēmu. 2017. gadā valdība paziņoja, ka plāno no 2020. gada paātrināt nodokļu atskaitījumu samazināšanu par hipotekāro kredītu procentiem. Tomēr, tā kā īres tirgū nav pienācīgi funkcionējoša vidējā segmenta, māsasaimniecībām ir lielāks stimuls pirkt nekā īrēt, kas noved pie lielām parāda attiecībām pret ienākumiem un pie jauniešu finansiālās neaizsargātības. Sociālo mājokļu sektors ir viens no lielākajiem Savienībā, taču šajos mājokļos ne vienmēr mitinās tie, kuriem tas patiešām būtu nepieciešams. Māsasaimniecības ar lieliem ienākumiem paliek sociālajos mājokļos, jo sociālo mājokļu sabiedrības īres maksu nepaaugstina tik ātri, cik tām juridiski būtu iespējams. Valdība gan ir paudusi nodomu privātajā īres tirgū atbalstīt mājokļu piedāvājumu par samērīgu īres maksu, taču konkrēti šāda atbalsta plāni līdz šim vēl nav paziņoti.
- (9) Kā norādīts eurozonai adresētajā ieteikumā, cīņa pret agresīvas nodokļu plānošanas stratēģijām ir būtiska, lai novērstu konkurences izkropļojumus starp uzņēmumiem, nodrošinātu tainīgu attieksmi pret nodokļu maksātājiem un aizsargātu publiskās finanses. Tā kā agresīvas nodokļu maksātāju plānošanas stratēģijas rada plašāku ietekmi starp dalībvalstīm, Savienības tiesību akti ir papildināmi ar koordinētu valstu politisko rīcību. Caur Nīderlandi veikto dividenžu, autoratlīdzību un procentu maksājumu augstais līmenis liecina, ka uzņēmumi, kas agresīvi plāno nodokļus, izmanto šīs valsts nodokļu noteikumus. Liels ārvalstu tiešo investīciju īpatsvars ir tā dēvētajās “īpašam nolīkam dibinātajās sabiedrībās”. Tā kā netiek veikti nodokļu ieturējumi par autoratlīdzību un procentu maksājumiem uz ārvalstīm (proti, Savienības rezidentu veiktiem maksājumiem trešo valstu rezidentiem), minētie maksājumi var vispār netikt aplikti ar nodokļiem, ja nodokļi tiem nav piemērojami arī saņēmēja jurisdikcijā. Agresīvu nodokļu plānošanu var veicināt arī atsevišķu uz ļaunprātīgas izmantošanas novēršanu vērstu

(1) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1303/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2006 (OV L 347, 20.12.2013., 320. lpp.).

noteikumu trūkums, īpaši attiecībā uz hibrīdvienībām. Komisija atzīst Nīderlandes apņemšanos apkarot agresīvu nodokļu plānošanu, kā paredzēts nodokļu sistēmas reformu programmā, kas ietver ieturējuma nodokļus par autoratlīdzību, procentu un dividenžu maksājumiem gadījumā, ja notiek ļaunprātīga izmantošana vai maksājumi uz zemu nodokļu jurisdikcijām, un atzīst, ka tas ir pozitīvs solis virzībā uz agresīvas nodokļu plānošanas mazināšanu un ka šī programma būtu ātri jāsteno un cieši jāuzrauga. Pamatojoties uz neseno informācijas apmaiņu ar Nīderlandes iestādēm, Komisija turpinās savu konstruktīvo dialogu, lai apkarotu agresīvas nodokļu maksātāju plānošanas stratēģijas.

- (10) Neraugoties uz zemo bezdarba līmeni un lielo vakanču skaitu, nominālās algas pieaugums 2017. gadā bija mērens: 1,5 %. Šis līmenis ir zemāks par līmeni, kādu varētu gaidīt, ņemot vērā inflāciju, produktivitāti un bezdarbu. Mērenais algu pieaugums daļēji varētu būt saistīts ar lēno produktivitātes pieaugumu, joprojām vērojamo aktivitātes trūkumu darba tirgū un lielāku darba tirgus segmentāciju. Valdība 2017. gadā pieņēma vairākus fiskālos pasākumus, kas samazina darbaspēka nodokļu slogu un ir vērsti uz to, lai palielinātu nodarbināto personu neto izmantojamo māsaimniecību ienākumu. Neto izmantojamā māsaimniecību ienākuma turpmāka veicināšana, radot algu pieauguma sekmēšanai vajadzīgos apstākļus un veicot pensiju sistēmas otrā līmeņa reformas, kas palielina tās pārredzamību, starppaaudžu taisnīgumu un noturību pret satricinājumiem, sekmētu iekšzemes pieprasījumu un veicinātu līdzsvarotību eurozonā.
- (11) Nesenais nodarbinātības pieaugums lielā mērā izriet no to personu skaita pieauguma, kuras strādā uz pagaidu līgumu pamata vai ir pašnodarbinātas. Tas, ka ir liela un arvien pieaugoša pagaidu līgumu procentuālā attiecība un strauji pieaug to pašnodarbināto personu skaits, kurām nav darbinieku, ir skaidrojams ar lielām atšķirībām starp piemērojamiem darba tiesību noteikumiem, darba aizsardzību, kā arī atšķirībām nodokļu un sociālā nodrošinājuma likumos. Lai gan ir veikti daži pasākumi un nesen ir paziņots par papildu pasākumiem, daži no šiem faktoriem joprojām rada finansiālus stimulus darba ņēmējiem sākt strādāt pašnodarbinātā statusā vai veicina viņu pieņemšanu darbā ar pagaidu līgumu. Turklāt fiktīvās pašnodarbinātības apkarotā pasākumu ieviešana ir atlikta uz 2020. gadu. Pašnodarbinātām personām biežāk ir nepietiekama apdrošināšana invaliditātes un bezdarba gadījumā un vecuma apdrošināšana. Tas varētu ietekmēt sociālā nodrošinājuma sistēmas ilgtermiņa stabilitāti.
- (12) Kaut arī darba tirgus rādītāji kopumā ir labi, šajā tirgū joprojām ir neizmantojams darbaspēka potenciāls. Konkrētāk, nozīmīga problēma joprojām ir lielais nepilnu slodzi strādājošo sieviešu skaits un migrantu izcelsmes personu nodarbinātības stāvoklis. Ārpus ES dzimušo migrantu nodarbinātības līmenis ir par 20,6 procentpunktiem zemāks nekā Nīderlandē dzimušo personu nodarbinātības līmenis, un ārpus ES dzimušo sieviešu vidū šī starpība ir vēl lielāka.
- (13) Māsaimniecību uzkrājumu līmeņa pieaugums pēdējos gados daļēji ir skaidrojams ar to, ka ir pieauguši uzkrājumi pensiju sistēmas otrajā līmenī (obligātajās privātajās papildu shēmās), ko ir veicinājuši regulatīvā vide. Piemērots izmaksu un risku sadalījums paaudžu ietvaros un starp paaudzēm papildus pieņemtajiem noteikumiem par indeksāciju un finanšu rezervēm (finanšu novērtējuma sistēma) palīdzētu māsaimniecībām to finanšu līdzekļus iedalīt vairāk uz izaugsmi vērstos veidos. Valdība ir apliecinājusi savu nodomu būtiski reformēt pensiju otro līmeni, lai uzlabotu tvērumu un izveidotu pārredzamāku, elastīgāku un aktuāri taisnīgāku sistēmu. Kas attiecas uz fiskālo stabilitāti, 2018. gada ziņojums par novecošanu norāda uz vidēju fiskālās stabilitātes risku ilgtermiņā – prognozēts, ka līdz 2070. gadam ilgtermiņa aprūpes izdevumi pieaugs no 3,5 % līdz 6,0 % no IKP.
- (14) Komisija 2018. gada Eiropas pusgada ietvaros ir veikusi Nīderlandes ekonomikas politikas visaptverošu analīzi un to publicējusi 2018. gada ziņojumā par šo valsti. Tā ir arī novērtējusi 2018. gada stabilitātes programmu, 2018. gada valsts reformu programmu un to, kā īstenoti Nīderlandei iepriekšējos gados adresētie ieteikumi. Komisija ņēma vērā ne tikai programmu lietderību ilgtspējīgas fiskālās un sociālekonomiskās politikas nodrošināšanā Nīderlandē, bet arī to, cik lielā mērā tās atbilst Savienības noteikumiem un norādēm, ņemot vērā vajadzību nostiprināt Savienības vispārējo ekonomikas pārvaldību, turpmākajos valsts lēmumos nodrošinot Savienības līmeņa ieguldījumu.
- (15) Ņemot vērā šo novērtējumu, Padome ir izskatījusi 2018. gada stabilitātes programmu un uzskata⁽¹⁾, ka ir sagaidāms, ka Nīderlandē ievēros Stabilitātes un izaugsmes pakta noteikumus.
- (16) Ņemot vērā Komisijas padziļināto pārskatu un šo novērtējumu, Padome ir izskatījusi 2018. gada valsts reformu programmu un 2018. gada stabilitātes programmu. Padomes ieteikumi saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 6. pantu ir atspoguļoti turpmāk izklāstītajā 1. un 2. ieteikumā,

(¹) Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1466/97 5. panta 2. punktu.

AR ŠO IESAKA Nīderlandei 2018. un 2019. gadā rīkoties šādi.

1. Ievērojot vidēja termiņa mērķi, izmantot fiskālo un strukturālo politiku, lai palielinātu publiskās un privātās investīcijas pētniecībā, izstrādē un inovācijā. Veikt pasākumus, lai samazinātu mājsaimniecību stimulus aizņemties un atlikušos izkropļojumus mājokļu tirgū, jo īpaši, atbalstot privātā īres sektora attīstību.
2. Mazināt stimulus izmantot pagaidu līgumus un reģistrēties kā pašnodarbinātajam bez darbiniekiem, vienlaicīgi sekmējot pašnodarbināto pienācīgu sociālo aizsardzību, un apkarot fiktīvo pašnodarbinātību. Ievērojot sociālo partneru lomu, radīt apstākļus lielāka algu pieauguma veicināšanai. Nodrošināt, ka pensiju sistēmas otrajā līmenī tiek palielināta pārredzamība, starppaaudžu taisnīgums un noturība pret satricinājumiem.

Briselē, 2018. gada 13. jūlijā

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
H. LÖGER